

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. In omni Statu acquiri posse perfectionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

urbes hunc ordinem; nec dormire facias, nec cellare cælestem hanc musicã & harmoniam, si locum *deseras*, in quo te Deus collocavit; aut aliũ ex suo *extrudas*; aut obligationes tui officij non *præstes*. Nam supremus cælestis huius machinæ gubernator vindictã sumet de illa *inordinatione*, quam induxeris; cederetq; in tuum proprium damnũ, si tuam *deseras* stationem; nec tamen deerit ipsi Deo *alius*, quem in tuo loco constituat, propterea enim in Apocalypsi temonuit: *h tene quod, habes ut nemo accipiat coronam tuam.*

S. 2. *in omni Statu acquiri posse perfectionem.*

Ad ultimam consolationem eorum, qui sunt in inferiori Statu, stabiliamus hanc veritatẽ: quod in Statu imperfecto possit esse vita *perfecta*; & in officio humili, vita *sublimis*; & in gradu demisso, vita *excellens*. Quamvis enim Status perfectionis, & Officium spiritualis ministerij plurimum *invenit* ad magnã sanctitatẽ consequendam: *sapẽ* tamen harum rerum defectus suppletur à copiosa *gratia* & favore Dei, ac magnã *diligentia* ipsi ulmet hominis, eadẽ gratia adiuti: ita vt existens in statu minus perfecto ascendat ad excellentiorem sanctitatẽ, quam qui sunt in Statu maioris perfectionis. Nam vt S. Petrus dixit, *a in veritate comperi, quia non est personarũ acceptor Deus, sed in omni gente, qui timet eum & operatur iustitiam, acceptus est illi.* Quare si paruulus in humili suo statu plus Deum timuerit, & diligentius, quod iustum est, fecerit: erit magis acceptus, quam magnus in sublimiori statu. Quare nec debes animũ abijcere propter paruas dotes; nec te erigere, etiamsi habeas magnas. Nam vel cum parvis poteris esse valdẽ Sanctus, si diuinæ gratiæ fidas: & cum multis eris valdẽ imperfectus, si tibi ipsi in nitatis. Sed vtrumque erit tibi vile, si cum eò, quod Deus constituit, te conformes; & illi fueris cooperatus.

Hoc præclarẽ declaravit S. Gregorius ea similitudine, quã vsus est Sapiens, cum dixit: *b Stellio manibus nititur, & moratur in domibus Regis.* Nã *sapẽ* (inquit) euenit, vt aues, quæ alas habent ad volandum & in altrũ ascendendum, volent tamen valdẽ demissẽ suosque nidos in paruis arbusculis ponant, dormiantq; in cauernis terræ: contra verò lacertæ & stelliones non habentes alas, sed manibus innitentes repunt per muros, & ascēdunt ad tecta regalium palatiorum; quod aues non perueniunt. Hunc in modum, qui magnas dotes habent, *alas* scilicet ingenij, iudicij, eruditionis & ingenuitatis, aliaque talenta præclara, quibus facillẽ possent volare, & ad perfectionem peruenire, egregiaq; facinora edere: illa tamen non faciunt; sed negligentia & tepiditate iua (ita Deo in pœnam occultæ alicuius *superbiæ* permitte) vitam ducunt valdẽ imperfectam, occupando se rebus vanis; & nidos suos inter spinas curarũ terrenarũ collocãdo sepulti in abyssõ cupiditatũ & ambitionũ humanarũ. Contra verò *lacertæ* homines scilicet humilis cõditionis,

etiamsi

h Apoc. 3. 11

Gratia & diligentia sapẽ supplet statum.

2 Act. 10. 34.

Non status sed virtus saluat.

Lib. 6. Moral. c. 5. b Irou. 30. 26.

Ob superbiã permittit Deus alios quos sua talenta negligere.

etiam si idiotæ, & rudes, & qui huiusmodi alis careant; innitentes tamen suis manibus, operibus scilicet officiorum suorum humilium, animum habent rependi, & contra impetum suarum inclinationum ascendendi: & sic perueniunt ad altitudinem Christianæ perfectionis; suumque nidum & habitationem in eius culmine ponunt, magnam cum cælesti rege familiaritatem obtinentes. Quia enim non est acceptor personarum Deus, repellit superbum, etiam si plurimas habeat dotes & talenta, sicut primus angelus; admittit verò ad se humilem, cui huiusmodi talenta tanquam vili alicui mancipio defunt. Quod si benè perpenderetur: neque is qui *auis* est, ob suas alas euanesceret; neque *stellio* propter earum defectum animum abijceret: sed uterque studeret diuinam prouidentiam venerari in eo loco & forte, sibi ab ipso Deo designatis: darentque operam diligentem, ut facultatibus & talentis; quæ habent, vitam æternam sibi comparent; & perfectionem, ad quam sunt vocati, ita ut qui habet *alas*, volet; qui non habet, *manibus* innitatur & repat.

Illic volet ille repat.

Nemo per omnia magnum.

1.
Fides.

2.
Spes.

c. Rom. 4. 18.
3.
Charitas.

4.
Gratitudo.

DENIQUE adè sunt heroici & viles virtutis actus, qui occasione Status & Officij humilioris exercentur, ut prouidentia diuina cõstituerit in distributione donorum & talentorum naturalium & supernaturalium, nullum hominem *magnum* & excellentem in omnibus facere, nisi in re aliqua sit *paruum* & humilis: ut huiusmodi actus exercendi occasionem habeat. Quorum actuum dux est *FIDES*, quæ facit firmiter credere: eandem bonitatem & charitatem Dei, quæ res magnas distribuit, etiam paruas dare: & eodem amore utrasque largiri. Cum hac fide subijcere debes tuum iudicium, & intellectum captiuare in obsequium Christi, cum talento tibi concessõ etiam si paruo.

MOX sequitur virtus *SPEI*, quæ sperat à diuina prouidentia quod per statum & sortem vitæ tibi datam ducet te ad portum perfectionis & salutis æternæ. Quamuis enim non assequaris *consilium* eius: debes tamen diuinæ ipsius sapientiæ & potentiæ fidere: quemadmodum de Abraham dicitur quod *crediderit in spem contra spem*: hoc est supra id quod ratio humana poterat sperare. Et hinc ascendes ad actus *CHARITATIS*, quibus Deum eiusque æternam ordinationem plus diligas, quam vlla dona, quæ in tuam eadunt utilitatem: ut potius eligas esse paruus: quia id illi placet; quam omnes mundi huius excellentias habere: qui enim habet quod plus est; nõ curat quod est minus. cum igitur Deus infinite plus valeat quam reliqua dona creata, esto tu contentus quod Deum tecum habeas: quem, si diligas, iam habes: & si habes, quid tibi deest? Si autem aliquid deest, ipse vult, deesse: & hoc tibi sufficit ad consolationem; siquidem is ita statuit, qui te valde diligit. Hinc orientur actus *GRATITUDINIS*, quibus continuas ei gratias agas pro magno, siue paruo, quod tibi dedit; & pro eo quod non dedit:

siquidem

liquidem in utroque procedit tanquam *pater*, qui bonum filij intendit: ac propterea debet pro omnibus laudari & glorificari, potius respiciendo ad eius *amorem*, quam ad ipsum donum. præcipue cum magnum sit beneficiû, vel aliquid dare ei, qui nihil est promeritus, potius indignus erat omnibus, quæ illi sunt data. Hinc transeundum tibi est ad actus *HMILITATIS*, agnoscendo propriam tuam indignitatem; & quod non sis promeritus id, quod habes; & gaudendo in paucis & exiguis, ut occasione habeas te ipsum humiliandi. Si enim fuisset multum, forte factus fuisses superbus: vellesque reliquos præcedere: cum etiam in hac paruitate, quæ tibi obtigit, difficile alteri cedas.

DENIQUE oportet heroicos *RESIGNATIONIS & OBEDIENTIÆ* actus efficere, cum magna tuæ voluntatis cum diuina conformitate: offerendo te ipsum non solum, ut sorte parua sis contentus; sed etiam, ut priueris omnibus, quæ habes, si ipsi Domino placebit ea auferre. Et super hanc conformitatem extruenda est pura & excelsa *intentio* ei seruiendi, propter se ipsum, quia dignus est, cui ita pure seruiatur: non aspiciendo ad præmia vel supplicia, nec aliorum beneficiorum interesse, nisi hos eosdem fines ad præcipuum illum eleues *gloria* ipsiusmet *DEI*: cuius bonitas & sanctitas per se ipsam digna est, quæ ametur, & cui obediatur. summæ felicitati ducendo, ei obedire in omnibus quæ iusserit, siue magna illa sint, siue parua; & eo solo nomine, quod ille ita velit; dignusque sit cui exactè obediatur. Si hosce *seruatus* seruenter exercueris, sufficient, ut te faciant perfectum: eruntque tanquam *d sex ala*, quæ in spiritu eleuent ad gradum *Seraphinorum*, etiam si in statu sis paruus.

Nec repugnat his, quæ iam diximus, parabola illa de talentis, quæ habet, quod, qui e accepit *quinque*, *negotiatum sit alia quinque*, & qui duo, *lucratum sit alia duo*, qui autem *unum* acceperat, *absconderit illud in terra*: quasi tota huius differentia causa fuisset diuersitas talentorum. Potius Catholica veritas nos docet, Prælatos & magnos viros, qui multa talenta acceperunt, posse ex torpore & negligentia, illa sepelire, nec cum eis negotiari, sicut fecit, qui vel unum acceperat. Et tunc æquè atque ille damnabuntur: imò pœna maiori punientur: quia *f cui multum datum est, multum quaeretur ab eo, & quod dona sunt maiora*: eò amplius (ait S. Gregorius) obligatio crescit donorum, & reddendi exactam de eis rationem. Et contrà qui unum tantum accepit talentum, & exiguas facultates, potest si velit eas non sepelire, sed cum iisdem æquè diligenter negotiari, atque illi qui multa acceperant. Et quemadmodum multi sunt valde *industrij* mercatores, ut, cum paruis facultatibus inceperint negotiari, ita breui tempore illas augeant, ut alijs ditiores euadant, qui pluribus diuitijs negotiationem fuerant aggressi. ita in-

5.
Humilitas.

6.
Obedientia,
& Pura in-
tenio.

d *Isaia. 6. 2*

1.
Mat. 25. 15.
Talenta in-
equalia.

Luc. 1. 48.
Homil. 9. in
Euangel.

g. 1. Reg. 2. 4.

Non gratiā,
sed coopera-
tionem re-
spicit Deus.h. Matt. 25.
21.L.
Mna aqua-
ler.

i. Luc. 19. 2.

Parabolarū
diuersas.

quam euenire potest, vt qui vel vnicum accepit talentum, ita properet in sua negotiatione, diuina gratia adiutus, vt tanta lucretur, atque illi, qui quinque acceperant, in dō vt eosdem etiam retrō relinquat, sortibus mutatis, ob diuersam in eis cooperationem: iuxta illud Annæ matris Samuelis in suam æmulam, g. *Arcus fortium superatus est, & infirmi accincti sunt robore. Repleti prius, pro panibus se locauerunt: & famelici saturati sunt: donec sterilis peperit plurimos: & quæ multos habebat filios, infirmata est.* Nam in æternæ vitæ & perfectionis Christianæ negotiatione non tam respicit Dominus pauca vel multa talenta, quæ ex pura sua misericordia diuidit; quàm maiorem aut minorem diligentiam à nobis positam in cooperatione suæ gratiæ. Quod si diligentia & feruor par sit, etiam si talenta & officia sint imparia, præmium erit par. nam meritum non consistit in acceptione talentorum, sed in bono eorum vsu. Hoc ipsum confirmat quod ei, qui duobus talentis acceptis lucratus fuit alia duo, idem præmium sit redditum, quod lucrati quinque cum quinque, acceptis: eò quod par fuerit illius diligentia, charitas, & feruor, quem in sua industria & negotiatione adhibuit: & quemadmodum duo lucratus est, ita lucratus fuisset quinque, si quinque accepisset. Quare eisdem verbis Dominus vtrumque est allocutus: h. *Euge, serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium domini tui.*

Hoc totum adhuc clariùs nobis significat altera illa parabola de decem mnis, quas homo quidam nobilis, dedit decem seruis, vnicuique vnā fuit tamen lucrum valdè inæquale: quia industria & diligentia non fuit omnium eadem; & idèd neque præmium. Vnus enim seruorum dixit: *Domine, mna tua decem mnas acquisiuit*: cui in præmium industriæ suæ dedit Dominus *decem ciuitates*; alter venit & dixit: *Domine, mna tua fecit quinque mnas*; & huic data sunt à Domino quinque ciuitates. Tertius verò veniens dixit: *Domine, ecce mna tua, quam habui repositam in sudario*: & ita nihil est lucratus, quia à sua pigritia victus, noluit negotiari: quæ propterea mna fuit illi ablata. Vbi licet aduertere admirabile CHRISTI Domini nostri sapientiā in duabus his parabolis proponendis. Nā in prima de talentis docuit, q̄ meritò fieri debuit per bonos & fideles seruos, vt scilicet diligentia cōformis sit numero talentorū: & si illa crescant, etiā hæc crescat: nec qui accepit quinque talenta, sit contentus negotiari cū solis quatuor: sed omnia quinque ad negotiationem applicet; & qui altiore Statum & præclariora acceperunt dona, sint magis solliciti in bono illorum vsu; vt & lucrum, & præmium eius augeatur.

S E D ne animum abijciant, qui minus acceperunt: docet in secunda parabola: posse in eodem Statu & Officio, & cum eisdem gratijs gratis datis, alios plus alijs promereri; & alios lucrari decem cum eo, quo

alij quinque tantum lucrantur; & quoddam ad culmen perfectionis, per numerum denarium significatæ, peruenire; alios vero in eius medio per numerum quinarium significato consistere. sicut etiam aliqui & operari possunt una hora tantum lucrari: quantum alij tota die: modò spiritus feruor, ac diligentia crescat; innitendo tamen præcipue diuinæ gratiæ, sine qua nihil possumus negotiari, & quæ nemini denegatur. Quamobrem dixit Apostolus: *Abundantius omnibus laborasti, non ego, sed gratia Dei tecum*: ego enim fui velut instrumentum; Deus vero gratia sua præcipuus fuit author operum, quæ per me fecit. Ideoque fideles serui dixerunt Domino suo, *mna tua fecit quinque vel decem mnas*, non dicunt nos lucrati sumus, ne sibi attribuerent fructum huius negotiationis; sed mna & talentum, quod nobis dedisti, fecit hoc lucrum: quia cum illo venit gratia vocationis, & auxilia necessaria ad hanc negotiationem, præueniente illos diuina misericordia, & concomitante in suo labore, vt exitum haberent prosperum ac felicem.

§. 3. Insepelientes talenta.

SEd ne silentio inuoluamus seueram pigrorum pœnam, nolentium negotiari, sed talentum, & mnam, quæ illis sorte obtigit, abscondentium: quia hoc ipsum nos animabit ad bene nostris vtendum. Sed primùm culpa grauitatem examinemus, & ex ea apparebit horribilitas pœna. Siquidem miseri illi non satis habuerunt talentum quomocunque occultare, sed sepelierunt sub terra. Nam sunt quædam culpæ ex ignorantia vel inaduerterentia, aut ex aliqua tentatione, aut subita passione, qua non satis fit obligationi Status: & hi, quamuis tunc talentum abscondant, non tamen sepeliunt: nam potiùs ad manum habent, vt vtantur, cessante illa tempestate. Sed aliæ sunt culpæ ex malitia & consuetudine valde radicatæ, cum animi duritiæ, & pertinaci voluntate in eis perseverandi: & hi sepeliunt talentum, aded horrentes laborem, vt neque aspicere eum possint. Quod si talentum sepeliunt: qui ferali amictu illud inuoluunt? Ille de mna sua dixit, quod *reposuit in sudario*. Sudarium ait Theodoretus, esse linteum, quo mortuorum facies cooperiuntur, cum mandantur sepultura: cui mnam inuoluere est, eam mortificare & extinguere, ita Statum & Officium tractando atque si res aliqua mortua esset; nec illis vtendo ad viuæ opera seruiti diuini. Inuolutum habere censeberis ac sepultum Prælati aut subditi talentum; si nihil eorum facias, quæ Officium à te exigit, & gubernationem, aut subiectionem tuam ita negligas, quasi nihil ad te pertineret aut eam præstare non teneris. Sed adhuc aliud mysterium continet hoc sudarium. nam etiã est linteum, quo sudor tergitur faciei, & tanqua

k Matt. 20
9.

1. Cor. 15. 10

Non ego sed
gratia Dei
tecum.

Culpa du-
plices.

Sepelire ta-
lentum.
Allegat S.
Thom. in
Castena.

